

Selitä käsitteet:

KANSALLISKIELI

ETÄSUKUKIELI

LÄHISUKUKIELI

KIELIKUNTA

KANTAKIELI

MORFEEMI

ASTEVAIHTELU

VOKAALISOINTU

VÄHEMMISTÖKIELI

KIELIPESÄTOIMINTA

Merkitse perään, onko väittämä oikein O vai väärin V.

Astevaihtelu koskee p, k ja t kirjaimia.

Sanassa maila näkyy astevaihtelu.

A ja E ovat etuvokaaleja.

Sanassa välipala on vokaalisointu.

Suomen kielessä on paljon yksitavuisia sanoja.

Sanassa LAINA on diftongi.

Diftongi koskee vain etuvokaaleja.

Suomen kielen sanat voivat loppua h-kirjaimen.

Morfeemi ja tavu ovat synonyymeja.

Nominit taipuvat aikamuodoissa.

Peräpohjolan murre kuuluu itämurteisiin.

Mari ja nenetsi ovat suomen sukukieliä.

Unkari on suomen suurin lähisukukieli.

Englannin kieli kuuluu indoeurooppalaisiin kieliin.

Kaikki kielet ovat lähtöisin yhdestä kantakielestä.

Suomessa sanoja voi muodostaa vain johtamalla.

Selitä käsitteet:

KANSALLISKIELI

Valtion virallinen kieli, jolla voi hoitaa asioita, opiskella jne. Suomessa on kaksi kansalliskieltä: suomi ja ruotsi

ETÄSUKUKIELI

Kielet, jotka ovat samaa kielikuntaa ja sukua keskenään, mutta eivät muistuta juuri toisiaan. Esimerkiksi suomi ja unkari.

LÄHISUKUKIELI

Kielet, jotka ovat samaa kielikuntaa ja sukua keskenään. Kielet muistuttavat toisiaan esim. Sanastoltaan ja kieliopiltaan. Esimerkiksi suomi ja viro.

KIELIKUNTA

Kaikki samasta kantakielestä kehittyneet kielet kuuluvat samaan kielikuntaan. Esimerkiksi suomen kieli kuuluu uralilaiseen kielikuntaan ja sen sisällä suomalais-ugrilaiseen haaraan.

KANTAKIELI

Kieli, josta uskotaan muiden kielten kehittyneen. Tämän kielen sanasto ja piirteet on päätelty jälkikäteen tunnettujen kielten pohjalta.

MORFEEMI

Kielen pienin yksikkö, jolla on oma merkitys. Esimerkiksi Kirja+sto --> sto – merkitsee paikkaa, jossa on paljon jotain.

ASTEVAIHTELU

Konsonantit k, p ja t ovat astevaihtelussa sanoja taivutettaessa suomen kielessä. Esim. Kauppa – kaupan, käpy-kävyn

VOKAALISOINTU

Samassa sanassa ei voi olla sekä etuvokaaleja (ä, ö, y) että takavokaaleja (a, o, u), ellei kyseessä ole yhdyssana tai lainasana. Esim. Pöytä ei voi olla suomen kielen sana, mutta pöytälamppu voi.

VÄHEMMISTÖKIELI

Kieli, jota puhutaan valtion sisällä vähemmän kuin valtion pääkieliä. Esim. Suomessa vähemmistökieliä ovat vaikkapa saame, venäjä ja arabia.

KIELIPESÄTOIMINTA

Alle kouluikäisille suunnattu kielikylpytoiminta, jossa lapset viettävät päivän paikassa, jossa puhutaan tavallisesti jotain uhanalaisia kieliä. Tarkoituksena on siirtää kulttuuri- ja kieliperintöä lapsille. Suomessa etenkin saamen kielten elvyttämisessä käytetty tapa.

Merkitse perään, onko väittämä oikein O vai väärin V.

Astevaihtelu koskee p, k ja t kirjaimia. O

Sanassa maila näkyy astevaihtelu. V

A ja E ovat etuvokaaleja. V

Sanassa välipala on vokaalisointu. O

Suomen kielessä on paljon yksitavuisia sanoja. V

Sanassa LAINA on diftongi. O

Diftongi koskee vain etuvokaaleja. V

Suomen kielen sanat voivat loppua h-kirjaimen. V

Morfeemi ja tavu ovat synonyymeja. V

Nominit taipuvat aikamuodoissa. V

Peräpohjolan murre kuuluu itämurteisiin. V

Mari ja nenetsi ovat suomen sukukieliä. O

Unkari on suomen suurin lähisukukieli. V

Englannin kieli kuuluu indoeurooppalaisiin kieliin. O

Kaikki kielet ovat lähtöisin yhdestä kantakielestä. V

Suomessa sanoja voi muodostaa vain johtamalla. V